

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลสามพระยา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี (Factors that Affect the Living Quality According to the Royal Initiatives on Sufficiency Economy of the People in the Project Area of the Huai Sai Royal Development Study Center, Sampraya Subdistrict Cha-Am District, Petchburi Province)
ชื่อผู้เขียน	นางสาวสายพิน สุวรรณโณ (Miss Saipin Suwanno)
ระดับปริญญา	สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต
แผนกวิชา/คณะ	สาขาการบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม สังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์	ศาสตราจารย์ ศศิพัฒน์ ยอดเพชร
ปีการศึกษา	2552

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลสามพระยา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือเป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นหัวหน้าครอบครัว จำนวน 294 ราย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS สถิติที่ใช้ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน F-test การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ผลการศึกษาโดยสรุป มีดังนี้

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีอายุระหว่าง 41-50 ปี มีการศึกษาระดับประถมศึกษา นับถือศาสนาพุทธ มีอาชีพหลักรับจ้างทั่วไป มีรายได้ต่อปีเฉลี่ย 101,084 บาท สำหรับระดับปัจจัยด้านสังคมอยู่ในระดับปานกลาง พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในกิจกรรมของกลุ่ม มากกว่าการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาของศูนย์ศึกษาฯ ปัจจัยด้านความรู้และ

คุณธรรมอยู่ในระดับปานกลาง พบว่า กลุ่มตัวอย่างด้านการเสียสละเพื่อส่วนรวม โดยเฉพาะเรื่องการใช้ชีวิตด้วยความอดทนไม่ทอดทิ้ง มากกว่าการปฏิบัติในด้านการใช้ความรู้และถ่ายทอดความรู้ โดยเฉพาะในเรื่องสมาชิกในครัวเรือนมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือมีกิจกรรมเรียนรู้ด้วยกัน นำไปสู่ความเข้าใจในการดำรงชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนระดับคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล และด้านการมีภูมิคุ้มกันตนเอง อยู่ในระดับปานกลาง โดยระดับคุณภาพชีวิตด้านความมีเหตุผลมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ผลการทดสอบความสัมพันธ์ พบว่า ปัจจัยด้านความรู้และคุณธรรม โดยเฉพาะการใช้ความรู้และการถ่ายทอดความรู้ มีผลต่อระดับคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.000 และการเสียสละเพื่อส่วนรวมมีผลต่อระดับคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.000 และ 0.001

ข้อเสนอแนะจากการศึกษาพบว่า ศูนย์ศึกษาฯ ควรส่งเสริมให้มีกิจกรรมอบรมความรู้แก่เกษตรกร ควรประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึง สร้างแรงจูงใจให้สมาชิกรอบศูนย์ฯ มาเข้าร่วมกิจกรรมการฝึกอาชีพที่เกี่ยวกับการทำปุ๋ยหมักที่ได้จากซากผลผลิตจากการเกษตร โดยจัดเป็นหน่วยเคลื่อนที่ไปสู่ชุมชนและใช้วิทยากรจากในชุมชนนั้นๆ มีการรณรงค์การทำกิจกรรมพัฒนากลุ่มอาชีพในชุมชน โดยจัดการประกวดแข่งขันมีประกาศเกียรติคุณชมเชย หรือนำสมาชิกกลุ่มอาชีพไปศึกษาดูงานแลกเปลี่ยนความรู้กับหมู่บ้านอื่นที่ประสบความสำเร็จซึ่งเป็นตัวอย่างที่เป็นรูปธรรม เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต รวมทั้งมีการส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม เพื่อสรุปเป็นบทเรียนที่จะได้นำไปขยายผลในการพัฒนาต่อไป

Abstract

This study on the “Factors that Affect the Living Quality According to the Royal Initiatives on Sufficiency Economy of the People in the Project Area of the Huai Sai Royal Development Study Center, Sampraya Subdistrict Cha-Am District, Petchburi Province” aims to study the levels of the living quality and the factors relating to the living standard according to the Royal initiatives on Sufficiency Economy. The study was conducted through the use of questionnaire to collect the data from the 294 samples who are the heads of the families. The data was then analyzed by the statistic instant program for social research or SPSS. The statistics for data analysis were percentage, mean, standard deviation, Pearson’s Correlation Coefficient, F-test and One-Way Analysis of Variance with the statistical significance level at 0.05. The result of the study can be concluded as follow.

It was found that most of the samples are women aged between 41 – 50 years old, the level of education is primary education, the majority of the samples are Buddhists and work as general workers with the average income of 101,084 baht per year. The social factor is at the medium level with the level of the samples’ participation in the group’s activities more than their participation in the development activities of the Center. The factors on knowledge and morals are at the medium level with the sample group in the aspect of sacrificing for the social goods more than the use of knowledge or knowledge dissemination, especially the exchange of views and opinions among the family members or the participation in activities together which lead to the understanding in conducting a living along the Philosophy of Sufficiency Economy. The factors on the 3 aspects of the living quality according to the Royal initiatives on Sufficiency Economy which are moderation, reasonableness and self-immunity, are at the medium level. The level of reasonableness aspect has the highest average. From the correlation study, the factors on knowledge and morals, especially the use of knowledge and knowledge dissemination, affect the level of the living quality according to the Royal initiatives on Sufficiency Economy with the statistical significance level at 0.000; and the sacrificing for the social goods at 0.000 and 0.001.

The suggestions derive from the study are that the Center should promote trainings for the farmers through good public relations and building motivation among the members in the surrounding villages to join in trainings on compost making from the leftovers from agricultural produces. The Center may dispatch mobile units, use the resource persons from the villages, promote the activities on occupational development by organizing the competition or study visits to exchange experiences with other villages which are successful with concrete examples in order to apply in daily lives, and promote the participatory research to get the lesson learned for the further extension of development.